



גנרל-הארמיה ג'ורג' ק. מרשל:

מחשבות על הדרכה

כל עת היותו ראש אגף-הלימודים (ה"מחלקה האקדמית") ב"מצודת-בנינג" (בית-הספר לחיל-הרגלים של צבא-ארה"ב), חתר מרשל להשגת פוטות בנחלים ובאורחות-פעולה; חתירה זו התבטאה בהיאבקות מת-מדת נגד גילויה של למדנות-נייר צבאית, השוקעת בפורמליות. בנהגו כך, תמיד עמדה לנגד עיניו דמותו של אותו קצין צעיר, שאומן אימון תיאורטי מובהק, ואשר בו נתקל פעם לצדה של תעלה נידחת בסין — הלז עומד נבוך בפני המציאות הפשוטה של מצבי-קרוב. ואלה דבריו:

"בזמן שירותי ברגימנט-הרגלים ה-15 בסין הייתי עד למקרה שלעולם לא אשכחו. בשעת תרגיל הועמד שם קצין צעיר מוכשר בפני הצורך ללפות את אגפו של כוח אויב. לא היתה זו, בעצם, משימה קשה — אך בעקבנו אחר מהלך התרגיל ראינו שלא נעשה דבר כלשהו לביצוע המשימה. הזמן עבר — ולבסוף חלף אותו מצב שאפשר וחייב לבצע לפיתה זו. אותה שעה — ישוב היה הקצין הצעיר בצדה של איזו תעלה ומשתדל לנסח פקודה-בכתב ל-70 חייליו; אלא שהוא הסתבך לחלוטין בעשותו זאת. לא היה ביכולתו לקשר כדרוש את פרטי הפקודה עם הנתונים המעטים שסומנו במרשם-השטח אשר הומצא לולצורך התרגיל. נודע לי אחר-כך כי בקורס-הקצינים ב"מצודת-בנינג" היה הוא המצטיין שבין החניכים; ומאז ניטע בי חשק עז לקבל לידי את ניהול בית-הספר בבנינג. אותו בחור לא היה כלל קשה-תפיסה, אלא שהקנו לו שם שיטה חסרת-שחר, אשר כל השוא שבה נתגלה כרגע בו הועמד האיש בפני מצב מן המצבים הרגילים בלחמת-תנועה".

מכך הסיק מרשל את מסקנותיו. זאת ועוד: חיפושיו אחר פשטות בטקטיקה ובהירות בספרי-הדרכה נבעו לא-במעט מהכרתו כי על הצבא הסדיר להתאים עצמו אל צרכיהם של הקצינים-האזרחיים שבעוצבות ה"משמר-הלאומי", וביחידות-מילואים מיליציוניות אחרות; קצינים — אשר בעת מלחמה יצטרכו לשמש מפקדים בעוצבות לוחמות.

"בשרתי עם כוחות ה"משמר-הלאומי" נתרשמתי מן העובדה כי צבא-אזרחים — אשר יתכן כי רק על מיעוטו יפקדו אנשי-צבא מקצועיים בעלי אימון מעולה — הכרח שיתרכו בלימוד העיקרים החיוניים שבטקטיקה. קציניו של צבא כזה — צריך שידעו כיצד לחשוב בבהירות על מצבים ובעיות הנוצרים בשדה-הקרוב, מבלי להסתבך בנחלי-פעולה מורכבים ומדוקדקים, אם אמנם רוצים אנו כי פיקודו של צבא זה יהיה פיקוד תכליתי; וביחוד אמורים הדברים לגבי שלביה הראשונים של מלחמה".

שנים מספר הופיע ב"מערכות" בקביעות הדף של "דברי מפקדים". עתה, עם הגדלת תפוצת הירחון ובשל העובדה כי הוא מגיע אל כל קצין-קבע בחילות-היבשה, גובר הצורך בחומר קריאה ה"שוה לכל נפש" — והעשוי לעורר התענינותו של הקצין הצעיר והמתחיל ממש כשל הקצין הוותיק והמנוסה. דבריהם של מפקדים נודעים — המעוררים למחשבה והמנחים בפעולה — אין כמותם המזאימים לכך. מבחרי-פסוקים אלה, מפייהם או מפרי-עטם של מצביאים ומפילסופי-יבאים צבאיים, שניתנו בעבר ב"מערכות" נגעו בתחום המבצעי, בתחום הארגוני-פיקודי או בתחום של אימון גייסות או הכשרת מפקדים. אל זה האחרון מכוונים דבריו של גנרל-הארמיה ג'ורג' ק. מרשל — שימש כראש-המטה-הכללי של צבא ארה"ב במלחמת-השנייה.

כהכרח היה ב"מסע-המלחמה" של מרשל להשגת הפשטות חלק "שלילי": ההיאבקות המתמדת להפטר ממע-מסת הדרישות הפעוטות — והפורמליות-גרנדא — שדבקו באורח-הפעולה המסורתי. וגם מזה הסיק מרשל את המסקנות:

"עלינו לעסוק בדברים שהם כגדר, העיקר שבענין/ לכרוך מה הם הקשיים האמתיים, להבהירם — ולזרוק החוצה את הדברים הטפלים; עלינו להביא לכך שייקלטו במוחם של המפקדים הללו שיקולים חיוניים — במקום שנלעיטם בהרכבה פרטים חשובים-פחות. עלינו לפתח אורחות-פעולה ונוהלים פשוטים וקצרים שכל קצין-אזרח בעל שכל-ישר יוכל לתפוס אותם בנקל".

בלימודים התיאורטיים נראה הקרב תמיד מאורגן, לכל פרטי ודקדוקי, והכל נחזה בו מראש; מכאן הסיק: "מצאתי כי הצורה המקובלת של הצגת הבעיות הטקטיות — שני פגמים חמורים בה: הידיעות על האויב היו בדרך-כלל מלאות יתר-עליהמידה (ב-80% בערך): התנאים שנקבעו לבעיה או לתרגיל חייבו את ההניך לקבוע את החלטתו ברגע מסוים, שנחזה מראש לפי מסיבות-המצב הצפויות — בעוד שבעיות האמתיות של מפקד הנה כרגיל, במציאות, לא מה תהיה התחלטה שיקבל, אלא מתי יחליט את החלטתו. פגמים אלה, בצירופם, מנעו בעד הכשרת ההניך לקראת אותם הקשיים הגדולים הצפויים לו במשימתו הטקטית במצבי מלחמת-תנועה".

שהרי בשדה, במציאות, הבלתי-צפוי — הוא הדבר הרגיל; ומרשל התאמץ בתמידות למצוא דרכים בהן יעלה מצבים בלתי-צפויים בפני הקצינים-החניכים. גנ. מ. רידג'יי (שהיה אז קפיטן — ואחר-כך רמטכ"ל צבא-ארה"ב) נזכר במצבים אלה בהם אורגנה, למשל, הופעה בלתי-צפויה של טנקים שהגיעו מאחרי מסך-עשן ותקפו לפתע, באגף, גייסות שנתפרסו להתקפה בשדה-פתוח; לדעתו, לכל הפחות, תרמו הם להכשרה מחשבתית ונפשית מאותו סוג החשוב לקצין-קרבי יותר מאשר ידיעתם של נוהלי-פעולה רבים.

"מצבי-פתע טקטיים מצמצמים עד למינימום את משך-הזמן שבו עליך לחדור במחשבתך לעומקם של הדברים, כך שהחלטותיך באות באופן כמעט-מידי; והן תהינה החלטות נכונות — אם אימנת לפניכן את מוחך לפלם לו נתיב בכל השאלות והאפשרויות הללו.

"החניכי בית-הספר החילי, במצודת-בנינג' עסקו בפתרון בעיותיהם הטקטיות בשטח-אימונים בו נערך מיפוי מפורט ומדוקדק, אך בקרבות-של-ממש אתה עלול להלחם בתנאים של שטחים בלתי-מוכרים, שמיפויים לקוי או חסר בכלל; ביהוד כמלחמת-תנועה — רק לעתים נדירות יהיו למטות של העוצבות הזמן או האפשרות לראות את השטח, פרט מתצפית-אוויר. תכופות יצטרכו לעבוד כשארשותם מפות בעלות קנה-מידה קטן. יתכן ובמשך הזמן יספיקו ליצור לעצמם רשת-נקודות-ציון מפורטת — אך בינתיים יהיו אנוסים לנסח הוראות ליחידות וליחידות-משנה, שבהן נקודות-הציון היחידות תסומנה לפי מפות בעלות קנה-מידה קטן — או שלא תסומנה כלל. ואין זה קל להסתדר במצב כזה בלעדי נקודות-הציון. מתן פקודות בתנאים כאלה — כפי שנתברר לי — פשוט לא נלמד בבית-הספר. עוד בתחילת שירותי שם, נודמן לי להילוזת אל שני מדריכים שיצאו עם כיתת-לימוד לתרגיל-בשטח, במסגרת קרב-גודדי; היה זה בטרם נתבררו היערכותו של האויב וכונותיו. השתמשו באותו תרגיל במפה בעלת קנה-מידה גדול. לאחר שהחניכים התפזרו איש לעברו, על מנת שכל אחד יעבוד עתה בהכנת פתרון-הוא, ביקשתי מן המדריכים לשים את מפותיהם בצד ולפתור בשבילי את הבעיה, בהנחה כי אין שום מפות ברשותם. הם לא ידעו כלל כיצד להעלות איזה אורח-פעולה או כל נוהל שהוא בו ניתן יהיה להשתמש למציאת הפתרון. משך שעתיים תמימות עסקו בהכנתו של פתרון — שבדיעבד היה עלוב מאוד. והרי חמשי-עשרה דקות צריכות היו להספיק להם לכך".

וזה הסיבה שבגללה דרש, וחזר ודרש, כי כיתות-הלימוד תעבודנה בעזרת מפות-דרכים או מפות של מדינות זרות, או מפות שנתישנו. גנרל בולטא (שעתיד היה לשמש כסגן-הרמטכ"ל), אשר היה אחד מחניכיו של מרשל, אמר בתום מלחמת-העולם: "הוא צדק בכך — כי זהו בדיוק אשר נפל בחלקנו במסע צפון-אפריקה — מפות שגם היו זרות וגם לא היו שוות פרוטה; ולפיהן היה עלינו להסתדר".

"יש לחזור ולשנן: עליכם לחקור וללמוד את ששת חודשיה הראשונים של המלחמה הבאה!"

"נחזן מאמץ נחרץ כדי להדק את היחסים בין חיל-הרגלים וחיל-התותחנים. לשם כך יש להני-היג — כפי שאמנם הנהגנו — התחלפות-גומלין של מדריכים וגייסות-מפגן בין כתי-הספר החי-

ליים של הרגלים והתותחנים, ובשעה שקובעים דוקטרינה של הרגלים יש להימלך בקציני-תותחנים — ולהפך".

„בהוראתה של טקטיקה יש להתרכז בראש-וראשונה לאו-דוקא בתיאורית-מלחמה כללית, ואפילו לא בקוויהן הרחבים והכוללים של מערכות העתיד. בראש-וראשונה, יש להתרכז ולעסוק באורח שליטה ובעקרונות פיקוד. כמעט בכל מצב-י-קרב-יידרשו מפקדי-גייסות להגיע במהירות לידי החלטות — ועל כסיה ידיעות מעטות בלבד. על-כן, יש למצוא דרכים כיצד ללמד את כושר האלתור; יש להעלות את העיקרים הטקטיים מתוך אותן נוסחאות-נוהלים שנקבעו על-ידי תיאורטיקנים והתאבנו מאז. אחת הדרכים להשיג זאת היא להציג לחניכים בעיות-משימות במצבים הנעים ומשתנים כמהירות, בהם אפילו פתרון שאינו כה מעולה — אם נתקבל בזמן הנכון וללא פיגור — טוב הנו מן הפתרון הטקטי המושלם, אשר אותו יגלו רק שעות מספר לאחר שהלפה ההודמנות להשתמש בו".

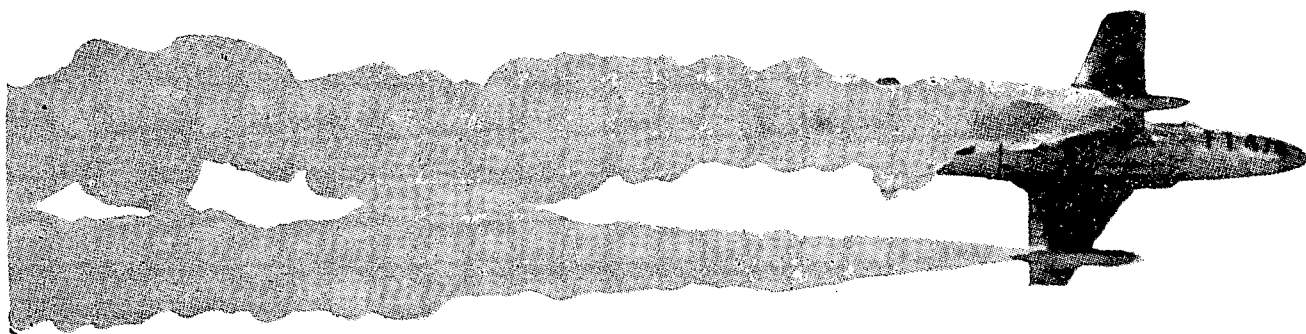
„נתגלה לי, שהנוהלים והנוהגים אשר פותחו כמשך שנות הוראה ב,בנינג' וכליבנוורת (ביה"ס לפו"מ) — אילו ננקטו במציאות-מלחמה — היו עוצרים בעד התפתחות של מצבי לחימה פתוחה וניידת — וכנראה שהיו מבוססים גם על הנחה כי תושג מדי-פעם שכיתת-נשק, או שיושג איזה הסכם עם אויב הנוטה משום-מה להתחשב בצרכיך-אתה".

וזה היתה הראשונה שבסדרת הגזירות המהפכניות של מרשל, בשמשו כסגן מפקד ביה"ס וראש אגף-הלימודים:

„כל פתרון של חניך לבעיה או תרגיל, אשר ייראה כמנוגד לחלוטין לפתרון בית-הספר' אך עם זאת מתגלית בו מחשבה יוצרת עצמאית — יש להביאו לידיעתה של כיתת-הלימוד כולה".

ה ד י ם

נוה-תקנה בפי קציני ארה"ב ל"צרת" הגריליה בג'ונגל



קולונל אמריקאי (ב,מארין קור גאוס") אימר: חמרים כימיים ממושכי-פעולה, כחסימות — יאלצו כוחות-גריליה להתכנס, דבר שהוא תנאי ראשון להשמדתם. הצד הטקטי שבפתרון זה — מסתבר מהשרטוט ועוד „רעיון": אף אלה שיצליחו לחמוק מן ה"כיתור הכימי" — לרוב נקל יהיה לזהותם, לפי סימנים שבעורם מהשפעת הגזים.

